

SUZANNE COLLINS

AUTORKA BESTSELLERA HRY O ŽIVOT

GREGOR A SVET V PODZEMÍ

KRONIKY PODZEME I

FRAGMENT

Gregor a svet v podzemí

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.fragment.sk
www.albatrosmedia.sk

FRAGMENT

Suzanne Collins

Gregor a svet v podzemí – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

GREGOR A SVET V PODZEMÍ

KRONIKY PODZEME 1

SUZANNE COLLINS

AUTORKA BESTSELLERA *HRY O ŽIVOT*

FRAGMENT

MAMKE A OCKOVI

PRVÁ ČASŤ

PÁD

PRVÁ KAPITOLA

Gregor sa už tak dlho opieral hlavou o okennú sieťku, že sa mu na čelo odtlačil jej štvorčekový vzor. Prešiel po ňom bruškami prstov a potlačil nutkanie zrevať ako jaskynný človek. Cítil, že sa mu v hrudi dvíha hrdelný výkrik, ktorý praľudia využívali iba v krajnej núdzi: napríklad keď na prechádzke bez kyjaku natrafili na šablozubého tigra alebo im v ľadovej dobe vyhasol oheň. Dokonca sa zhlboka nadýchol a otvoril ústa, no napokon iba skleslo udrel hlavou do sieťky a potichu, namrzene si povzdychol: „Ech.“

Aký by to malo význam? Mohol by si aj pľúca vykričať a nič by sa nezmenilo. Horúčava by neustúpila, nudiť by sa neprestal a stále by sa pred ním rozprestierali nekonečné mesiace letných prázdnin.

Napadlo mu, že zobudí svoju dvojročnú sestru Čižmičku, aby sa rozptýlil, ale potom si to rozmyslel. Nech

si aspoň ona vychutná chládok jedinej klimatizovanej izby v byte. Delila sa o ňu so starkou a so sedemročnou sestrou Lizzie. Počas najhorúcejších nocí si tam na podlahu rozložili prešívané prikrývky aj Gregor s mamou, no s piatimi ľuďmi už v miestnosti nevládla taká príjemná zima.

Vzal si z mrazničky kocku ľadu, pretrel si ňou tvár a vyzrel z okna. Medzi bytovkami sa motal túlavý pes a oňuchával odpadky. Vtom vyskočil, prednými labami sa oprel o preplnený smetiak, ten sa prevrátil a celý jeho obsah sa vysypal na chodník. Gregor zazrel, ako sa pozdĺž steny vyplašene rozbehli dve tmavé siluety, a znechutene odvrátil zrak. Potkany. Nikdy si na ne nezvykol.

Inak ulica zívala prázdnotou. Zvyčajne po nej pobehovali deti, hrali sa s loptou, skákali cez švihadlo alebo sa hojdali na vŕzgajúcej preliezačke. Dnes ráno však odišiel autobus do tábora a nastúpili doň všetky decká od štyroch do štrnástich rokov. Teda všetky okrem jedného.

„Prepáč, srdiečko, ale tento rok ťa nemôžem pustiť,“ povedala mu pred niekoľkými týždňami mama. Zo sklúčeného výrazu na jej tvári Gregor usúdil, že

ju to naozaj mrzí. „Niekto musí strážiť Čižmičku, kým budem v práci, a obaja vieme, že starká to už nezvládne.“

Isteže to vedel. Posledný rok strácala stará mama pojem o realite. Chvítami mala jasnú myseľ, no vzápätí jej vypovedali zmysly a začala ho oslovovať Simon. Kto bol Simon? Gregor netušil.

Ešte pred niekoľkými rokmi by bolo všetko dopadlo inak. Vtedy mama pracovala na polovičný úväzok a otec, ktorý učil prírodné vedy na strednej škole, mal v lete prázdniny. Čižmičku by postrážil. Lenže od tej noci, čo bez stopy zmizol, sa Gregorova úloha v rodine zmenila. Ako najstarší musel na seba vziať hŕbu povinností a starostlivosť o mladšie sestry bola hádam najväčšia z nich.

Preto jednoducho odvetil: „To nič, mami. Tábory sú aj tak len pre deti.“ Pokrčil plecami, aby dal najavo, že ako jedenásťročný sa už o trápne tábory nezaujíma, ale to mamu ešte väčšmi zarmútilo.

„Chceš, aby doma zostala aj Lizzie a robila ti spoločnosť?“ opýtala sa.

Keď to Lizzie začula, tvárou jej preletelo zdesenie. Pravdepodobne by sa rozplakala, keby Gregor nebol

hneď odvetil: „Nie, nech len ide. S Čižmičkou nám bude dobre.“

A tak tu dnes trčal. Nebolo mu dobre. Netešila ho predstava, že strávi leto v malom dusnom byte s dvojročným batolaťom a so starkou, ktorá ho oslovuje...

„Simon!“ zakričala zo spálne. Gregor neveriacky pokrútil hlavou, no zároveň nedokázal potlačiť úsmev.

„Idem, starká!“ zvolal a hodil si do úst zvyšok kocky ľadu.

Cez žalúzie prenikali do izby lúče popoludňajšieho slnka a sfarbovali ju dozlatista. Stará mama ležala na posteli pod tenkou bavlnenou prikrývkou. Zošila ju z kúskov šiat, ktoré jej zostali z mladosti, a keď mala jasnú myseľ, Gregorovi o nich všeličo rozprávala. „Bodkované som si obliekla na promócie sesternice Lucy, keď som mala jedenásť rokov. Citrónovožlté som nosievala v nedeľu a tento biely štvorec som si odstrihla zo svadobných šiat. Naozaj!“

Teraz však nemala jasnú myseľ. „Simon,“ povzdychla si s úsmevom, akoby sa jej nesmierne uľavilo, že ho vidí. „Už som sa zľakla, že si odišiel bez obedára. Na poli určite vyhladneš.“

Starká vyrastala na farme vo Virgínii. Do New Yorku sa presťahovala až po sobáši so starkým a na život vo veľkomeste si nikdy nezvykla. Občas bol Gregor v duchu rád, že starká sa môže aspoň myslou vrátiť na rodnú farmu. Dokonca jej trochu závidel. Nebavilo ho celé dni vysedávať v byte. V tejto chvíli už autobus zrejme vchádza do tábora a Lizzie s ostatnými deťmi sa...

„Gego!“ zapišťal tenký hlások a cez okraj postieľky vykukla kučeravá hlava. „Von!“ Čižmička si strčila do úst zaslinený chvost plyšového psa a načiahla k bratovi ruky. Vyhodil ju vysoko do vzduchu a pobozkal ju na brucho. Dievčinka sa zachichotala a pes jej spadol na zem. Gregor ju postavil na dlážku, aby si ho vzala.

„Nieže pôjdeš bez klobúka!“ napomenula ho starká, ktorá bola duchom ešte stále vo Virgínii.

Gregor ju chytil za ruku, aby ju vrátil do prítomnosti. „Starká, nie si smädná? Nedáš si niečo chladené? Kokakolu?“

Rozosmiala sa. „Kokakolu? Čo mám narodeniny?“ Ako sa dá odpovedať na takú otázku?

Stisol jej ruku a zdvihol Čižmičku. „Hneď sa vrátim,“ povedal nahlas.

Starká sa stále chichúňala popod nos. „Vraj kokakolu!“ pokrútila hlavou a pretrela si oči.

V kuchyni Gregor nalial do pohára kolu a Čizmičke podal fľašu s mliekom.

„Zima!“ rozžiarila sa, len čo si ju pritlačila na líce.

„Áno, trochu ťa osvieži,“ prikývol.

Vtom niekto zaklopal na dvere a Gregor od ľaku nadskočil. Cez priezor nebolo už dobrých štyridsať rokov nič vidno, preto spoza zatvorených dverí zakričal: „Kto je tam?“

„To som ja, pani Cormaciová! Dohodla som sa s tvojou mamou, že o štvrtej prídem pozrieť starkú,“ odvetil hlas. Odrazu si Gregor spomenul na kopy bielizne, ktorú mal odniesť do práčovne. Aspoň na chvíľu vypadne z bytu.

Otvoril dvere. Pani Cormaciová vyzerala z horúčavy akosi povädnuto. „Ahoj, srdiečko, dnes je príšerne dusno! Tepla mám už plné zuby.“ Vrátila sa do predsieni a šatkou si utrela spotenú tvár. „Fíha, to je pre mňa?“ opýtala sa, a prv než stihol odpovedať, prevrátila do seba kokakolu. Bola vyprahnutá, akoby sa práve vrátila z púšte.

„Iste,“ zamrmlal Gregor a zamieril do kuchyne po

nový pohár pre starkú. Návšteva pani Cormaciovej mu neprekážala – vlastne mu takmer odľahlo, že ju vidí. *Skvelé, som doma prvý deň a už sa neviem dočkať výletu do práčovne*, pomyslel si. *Ak to takto pôjde ďalej, v septembri budem skákať od radosti, keď nám poštar prinesie účet za telefón.*

Pani Cormaciová mu podala pohár, aby jej dolial. „Tak, mladý pán, kedy mi konečne dovolíš, aby som ti vyložila karty? Vieš, že na veštenie mám talent,“ povedala tajuplným tónom. Často vhadzovala susedom do schránok letáčky, že im za desať dolárov predpovie budúcnosť. „Tebe by som vyveštila zadarmo,“ neúnavne uisťovala Gregora. Jej ponuku však nikdy neprijal, lebo mal nejasné tušenie, že by mu položila viac otázok, než by on položil jej. Vypytovala by sa ho na veci, na ktoré nevedel odpovedať. Napríklad na otca.

Zašomral niečo o bielizni a rýchlo po ňu zbehol. Ako poznal pani Cormaciovú, určite mala vo vrecku pripravený balíček kariet.

Keď zišiel do práčovne v suteréne, roztriedil oblečenie najlepšie, ako vedel. Tmavé, biele, farebné... Ale na ktorú kôpku patria Čižmičkine čierne-biele

pásikavé šortky? Hodil ich na tmavú, hoci si bol takmer istý, že robí chybu.

Väčšina oblečenia mala aj tak nepekný sivastý odtieň – niežeby ho pred praním zle roztriedili, skrátka bolo staré. Všetky kraťasy si Gregor vyrobil zo zimných nohavíc, keď ich odstrihol tesne nad kolenami, a mal iba hŕstku tričiek, z ktorých od minulého roka ešte nevyrástol. V konečnom dôsledku to však bolo jedno. Tak či onak nevytiahne celé leto päty z bytu.

„Gól!“ zvolala Čižmička netrzeplivo. „Gól!“

Gregor strčil ruku do úzkej škáry medzi dvomi sušičkami a vytiahol starú tenisovú loptičku, s ktorou sa jeho sestra rada hrávala. Zotrel z nej chuchvalce prachu a hodil ju na druhý koniec miestnosti. Čižmička sa za ňou okamžite rozbehla ako šteňa.

To je prasiatko, pomyslel si Gregor pobavene. *Lepkavé, špinavé, okydané prasiatko*. Na tvári a tričku mala zaschnuté zvyšky vajíčkového šalátu a čokoládového pudingu z obeda. Ruky si zababrala fialovými fixkami, ktoré zmyje iba silná piesková pasta, a ťažká plienka jej visela skoro po kolená. Neobliekol jej šortky, lebo by jej bolo horúco.

Čižmička k nemu pricupkala. Aj keď sa jej do vlasov zachytil prach a tvár sa jej leskla od potu, ruku s tenisovou loptičkou vystrela k bratovi so širokým úsmevom na tvári. „Čo ťa tak rozveselilo?“ opýtal sa jej.

„Gól,“ odvetila a udrela ho hlavou do kolena, aby nezdržoval hru. Gregor opäť hodil loptičku do uličky medzi práčkami a sušičkami a Čižmička sa za ňou razom pustila.

Kým sa hrali, uvažoval, čo mu naposledy urobilo takú nefalšovanú radosť, ako jeho sestry tenisová loptička. Za ostatné dva roky prežil niekoľko príjemných okamihov. So školskou kapelou vystupoval v Carnegie Hall, najznámejšej koncertnej sieni v Amerike. To bolo dosť dobré. Dokonca zahral krátke sólo na saxofóne! Hudba mu vždy zlepšila náladu: jej záračné tóny ho zakaždým preniesli do iného sveta.

Okrem toho rád behával. Bavilo ho burcovať telo k čoraz lepším výkonom, až kým mu nevyfučali z hlavy všetky starosti.

Lenže ak mal byť k sebe úprimný, musel si priznať, že skutočne šťastný sa naposledy cítil pred niekoľkými rokmi. *Presnejšie pred dvomi rokmi, siedmimi mesiacmi a trinástimi dňami*, pomyslel si. Niežeby sa

to snažil počítať, jeho mozog to zaznamenával automaticky. Akoby mal v sebe zabudovanú kalkulačku, ktorá vždy presne vedela, koľko času uplynulo, odkedy ocko zmizol.

Čižmička mala šťastie. Keď sa to stalo, ešte nebola na svete. A Lizzie mala iba štyri roky. No Gregor mal vtedy už osem a nič mu neuniklo: naplno vnímal mamine telefonáty s neochotnými policajtmi, ktorí sa správali, akoby ich otravovalo, že sa jeho ocko vyparil. Zjavne predpokladali, že ušiel. Dokonca naznačovali, že za inou ženou.

To však nebola pravda. Gregor vedel s istotou jedno: ocko ľúbil mamu, jeho aj Lizzie, a keby poznal Čižmičku, nepochybne by ľúbil aj ju.

Prečo ich potom opustil bez jediného slova?

Gregor neveril, že by z ničoho nič odišiel od rodiny a už nikdy sa nevrátil. *Zmier sa s tým*, hovoril si v duchu. *Zomrel. Zovrelo mu srdce. Nie, určite nezomrel. Nemohol! Ocko sa vráti, lebo... lebo... lebo čo? Lebo Gregor po tom túži tak veľmi, že sa to jedného dňa skrátka musí udiat? Lebo ho doma potrebujú? Nie, pomyslel si. Vráti sa, lebo to cítim. Som si istý, že čoskoro príde.*

Len čo práčka doprala, Gregor napchal mokrú bielizeň do dvoch sušičiek. „A keď sa vráti, dúfam, že bude mať dobré vysvetlenie, kde toľko trčal,“ zamrm-lal a zabuchol dvere od sušičky. „Napríklad, že sa ud-rel do hlavy a stratil pamäť. Alebo že ho uniesli mi-mozemšťania.“ V telke mimozemšťania bežne unášali ľudí. Možno sa to mohlo stať aj naozaj.

V hlave často preberal všelijaké scenáre, ale doma sa o ockovom záhadnom zmiznutí zvyčajne neroz-právali. Akoby sa mlčky dohodli, že jedného dňa sa jednoducho vráti. Susedia si mysleli, že zutekal. Do-spelí o ňom nikdy nehovorili a ani deti zväčša nie – veď asi polovica z nich žila iba s jedným rodičom. Niekedy sa však na ocka vypytovali cudzí ľudia. Prvý rok sa im Gregor pokúšal úprimne vysvetliť, čo sa stalo, no potom to vzdal a vymyslel si, že jeho rodičia sa rozviedli a otec sa odsťahoval do Kalifornie. Hoci to bola lož, všetci jej uverili, zatiaľ čo pravde neveril zrejme nikto. Nech už bola akákoľvek.

„A hneď ako príde domov, vezmem ho...“ pokračo-val Gregor nahlas, no vtom sa zarazil. Takmer porušil pravidlo, že nebude premýšľať nad tým, čo urobí, keď sa ocko vráti. A keďže sa mohol vrátiť kedykoľvek,

Gregor si úplne zakázal myslieť na budúcnosť. Prenasledovali ho zvláštne obavy, že ak si bude predstavovať konkrétne okamihy, napríklad ako s nimi ocko sedí za štedrovečerným stolom alebo ako trénuje bežecký krúžok, nikdy sa nestanú skutočnosťou. Navyše vedel, že rojčenie by ho síce naplnilo chvíľkovým šťastím, ale v konečnom dôsledku by ťažšie znášal návrat do osamelej reality. Preto si predsavzal, že bude žiť iba v prítomnosti a budúcnosť nechá na pokoji. Hoci to nebolo ideálne, zatiaľ mu nenapadlo lepšie riešenie, ako vydržať toľko dní bez otca.

Odrazu si uvedomil, že Čižmička je akosi podozriivo ticho. Porozhliadal sa naokolo, a keď ju nikde nevidel, naľakal sa. Vzápätí zbadal, že spoza poslednej sušičky v rade trčí odretý ružový sandálik. „Čižmička! Vylez odtiaľ!“ zvolal.

V blízkosti elektrických spotrebičov musel na ňu človek dávať obzvlášť veľký pozor. Zbožňovala zásuvky.

Gregor sa rozbehol cez pracovňu, keď vtom začul kovové buchnutie a sestrin chichot. *Skvelé, teraz rozoberá sušičku!* pomyslel si a zrýchlil. Len čo dorazil na druhý koniec miestnosti, naskytol sa mu čudný pohľad.

Kovová mriežka na starom vetracom potrubí bola dokorán otvorená, zhora ju držali dva zhrdzavené pánty. Čižmička s prižmúrenými očami nazerala do otvoru, ktorý bol široký asi pol metra a viedol do steny budovy. Gregor videl zo svojho miesta iba čiernu tmú a závan... čoho? Pary? Dymu? Nepodobalo sa to ani na jedno. Z otvoru prúdil nezvyčajný opar a ovíjal sa okolo Čižmičky. Dievčatko zvedavo vystrelo ruky a naklonilo sa dopredu.

„Nie!“ vykrikol Gregor a vrhol sa k mladšej sestre, ale záhadná sila už vtiahla jej telíčko do vetracieho potrubia. Gregor bez rozmyslu strčil do otvoru hlavu a plecia, vzápätí ho kovová mriežka tresla do chrbta a odrazu padal, padal a padal do prázdneho priestoru.

DRUHÁ KAPITOLA

Gregor sa snažil vo vzduchu otočiť, aby neprivalil mladšiu sestru, keď dopadnú na tvrdú podlahu suterénu, ale nijaký náraz neprichádzal. Potom si uvedomil, že pracovňa *je* v suteréne. Kam teda padajú?

Opar zhustol do hmly, ktorá vyžarovala slabé svetlo. Gregor videl iba na pol metra pred seba, rukami zúfalo habkal v bielej hmle, hľadal niečo, čoho by sa mohol chytiť, ale márne. Letel tak rýchlo, že sa mu vzdúvalo tričko.

„Čižmička!“ zreval a hneď sa k nemu odrazila strašidelná ozvena. *To znamená, že steny potrubia sú blízko*, pomyslel si a potom zopakoval: „Čižmička!“

Kdesi pod ním sa ozval nadšený chichot. „Gego letí! Fííí!“ kričalo dievčatko.

Asi si myslí, že sme na obrovskom tobogane, skonštatoval Gregor. *Aspoň sa nebojí*. Sám sa bál dosť za